

Herstelplan 2017

Stichting Pensioenfonds Gasunie

28 februari 2017

Disclaimer

Deze presentatie is voor u geschreven om te gebruiken in de context van de voorwaarden van onze overeenkomst met u. Deze presentatie is mogelijk niet geschikt voor gebruik in een andere context of voor andere doeleinden en wij aanvaarden dan ook geen aansprakelijkheid voor dergelijk gebruik.

De schriftelijke opmerkingen in deze presentatie moeten worden gezien in samenhang met de ondersteunende en verduidelijkende mondelinge opmerkingen en achtergrond zoals door Willis Towers Watson gegeven, voordat u overgaat tot enige actie of het nemen van beslissingen.

Ref.:SvW/655628/A170126

Agenda

- Financiële positie per 1 januari 2017
- Uitgangspunten
- Dekkingsgraadsjablonen
- Besluitvorming en vervolg
- Bijlage: Uitgangspunten
  - Pensioenregeling
  - Toeslagbeleid
  - Demografische uitgangspunten

Financiële positie per 1 januari 2017

Kerncijfers financiële positie per 1 januari 2017	
Startdekkingsgraad ¹	103,3%
Beleidsdekkingsgraad ¹	98,1%
Minimaal vereiste dekkingsgraad ²	104,2%
Vereiste dekkingsgraad ³	124,3%

¹ Conform maandrapportage

² Laatst vastgesteld per einde 2015

³ Op basis van Q4 rapportage per 31 december 2016

Uitgangspunten

- Deelnemersbestand per 31 december 2016
  - Vereiste DNB:
'De veronderstelde ontwikkeling van het deelnemersbestand bij de deterministische doorrekening van een herstelplan dient in lijn te zijn met die bij de (stochastische) haalbaarheidstoets.'
  - Demografische uitgangspunten zullen ook voor haalbaarheidstoets toegepast worden

- Pensioenregeling
  - Feitelijke premie 22,6% van het totale pensioengevende salaris plus deelnemersbijdrage (0,1%)
  - Gedempte kostendeckende premie (GKDP) op basis van verwacht rendement
  - Streefopbouwpercentage ouderdomspensioen 1,875%
  - Toeslagverlening:
    - Actieven en inactieven op basis van prijsindex
    - Toeslagdepot nihil

- Rendementen
  - Realistische parameters (onder niveau maximale parameters)
    - Rentetermijnstructuur
    - Risicopremie-opslag voor verschillende beleggingscategorieën

- Uitgebreid overzicht uitgangspunten opgenomen in de bijlage

Dekkingsgraadsjabloon

Uitgaande van rendementen op basis van realistische parameters

Jaar	Feitelijke DG primo	Premie M1	Uitkering M2	Indexatie / korting M3	RTS M4	Overrendement M5	Overig M6	Feitelijke DG ultimo	Beleids DG ultimo	Vereist vermogen (strategisch)	Premie	Indexatie actieven	Indexatie inactieven	Korting	Meetkundig beleggingsrendement
	%	Δ% - punt	Δ% - punt	Δ% - punt	Δ% - punt	Δ% - punt	Δ% - punt	%	%	%	%	%	%	%	%
2016								103,3	98,1	124,3					
2017	103,3	-0,6	0,1	0,0	0,0	2,6	-0,1	105,3	104,4	124,3	22,7	0,00	0,00	0,00	2,2
2018	105,3	-0,7	0,2	0,0	0,0	2,6	0,0	107,4	106,5	124,3	22,7	0,00	0,00	0,00	2,4
2019	107,4	-0,7	0,2	0,0	0,0	2,6	0,1	109,6	108,6	124,3	22,7	0,00	0,00	0,00	2,4
2020	109,6	-0,7	0,3	0,0	0,0	2,7	-0,1	111,8	110,8	124,3	22,7	0,00	0,00	0,00	2,7
2021	111,8	-0,8	0,4	-0,1	0,0	2,7	0,0	114,0	112,9	124,3	22,7	0,08	0,08	0,00	2,9
2022	114,0	-0,8	0,4	-0,3	0,0	2,8	-0,1	116,0	114,9	124,3	22,7	0,31	0,31	0,00	3,2
2023	116,0	-0,9	0,5	-0,6	0,0	2,8	0,0	117,8	116,7	124,3	22,7	0,52	0,52	0,00	3,5
2024	117,8	-0,9	0,6	-0,8	0,0	2,9	-0,1	119,5	118,4	124,3	22,7	0,71	0,71	0,00	3,8
2025	119,5	-0,9	0,7	-1,0	0,0	2,9	-0,2	121,0	119,9	124,3	22,7	0,88	0,88	0,00	4,0
2026	121,0	-0,9	0,8	-1,2	0,0	2,9	-0,1	122,5	121,2	124,3	22,7	1,04	1,04	0,00	4,1
2027															

- Herstel wordt met name gerealiseerd uit verwacht overrendement (M5)
- Gedeeltelijke toeslagverlening vanaf 110%. Dit vertraagt het herstel
- Bij de gehanteerde veronderstellingen herstelt het fonds niet tijdig uit de tekortsituatie

Dekkingsgraadsjabloon (zonder indexatie)

Uitgaande van rendementen op basis van realistische parameters

Jaar	Feitelijke DG primo	Premie M1	Uitkering M2	Indexatie / korting M3	RTS M4	Overrendement M5	Overig M6	Feitelijke DG ultimo	Beleids DG ultimo	Vereist vermogen (strategisch)	Premie	Indexatie actieven	Indexatie inactieven	Korting	Meetkundig beleggingsrendement
	%	Δ% - punt	Δ% - punt	Δ% - punt	Δ% - punt	Δ% - punt	Δ% - punt	%	%	%	%	%	%	%	%
2016								103,3	98,1	124,3					
2017	103,3	-0,6	0,1	0,0	0,0	2,6	-0,1	105,3	104,4	124,3	22,7	0,00	0,00	0,00	2,2
2018	105,3	-0,7	0,2	0,0	0,0	2,6	0,0	107,4	106,5	124,3	22,7	0,00	0,00	0,00	2,4
2019	107,4	-0,7	0,2	0,0	0,0	2,6	0,1	109,6	108,6	124,3	22,7	0,00	0,00	0,00	2,4
2020	109,6	-0,7	0,3	0,0	0,0	2,7	-0,1	111,8	110,8	124,3	22,7	0,00	0,00	0,00	2,7
2021	111,8	-0,8	0,4	0,0	0,0	2,7	0,0	114,1	113,0	124,3	22,7	0,00	0,00	0,00	2,9
2022	114,1	-0,8	0,5	0,0	0,0	2,8	-0,2	116,4	115,3	124,3	22,7	0,00	0,00	0,00	3,2
2023	116,4	-0,9	0,5	0,0	0,0	2,8	0,1	118,9	117,8	124,3	22,7	0,00	0,00	0,00	3,5
2024	118,9	-0,9	0,6	0,0	0,0	2,9	0,0	121,5	120,3	124,3	22,7	0,00	0,00	0,00	3,8
2025	121,5	-1,0	0,7	0,0	0,0	2,9	0,0	124,1	122,9	124,3	22,7	0,00	0,00	0,00	4,0
2026	124,1	-1,1	0,9	0,0	0,0	3,0	0,0	126,9	125,6	124,3	22,7	0,00	0,00	0,00	4,1
2027															

- Toeslagverlening nihil verondersteld tijdens herstelperiode
  - Hierdoor geen remmende werking van indexatie tijdens herstel

- Bij de gehanteerde veronderstellingen herstelt het fonds tijdig (2026) uit de tekortsituatie

Besluitvorming en vervolg

- Kan het bestuur zich vinden in de uitgangspunten, in het bijzonder
  - Hanteren van realistische parameters DNB die lager zijn dan de maximale parameters uit Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen
  - Het beperken van indexatie gedurende herstel

- Indienen bij DNB vóór 31 maart 2017
  - Staten K501 (realisatie 2015) en K502 (dekkingsgraadsjabloon)
    - Op te stellen door WTW
  - Vragenlijst voor bestuur

Contactgegevens

Willem Eikelboom

willem.eikelboom@willistowerswatson.com

Edo de Kort

edo.de.kort@willistowerswatson.com

Willis Towers Watson

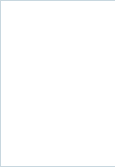
Prof. E.M. Meijerslaan 5

1183 AV AMSTELVEEN

T: +31 (0)88 543 3000

www.willistowerswatson.nl

Bijlage: Uitgangspunten

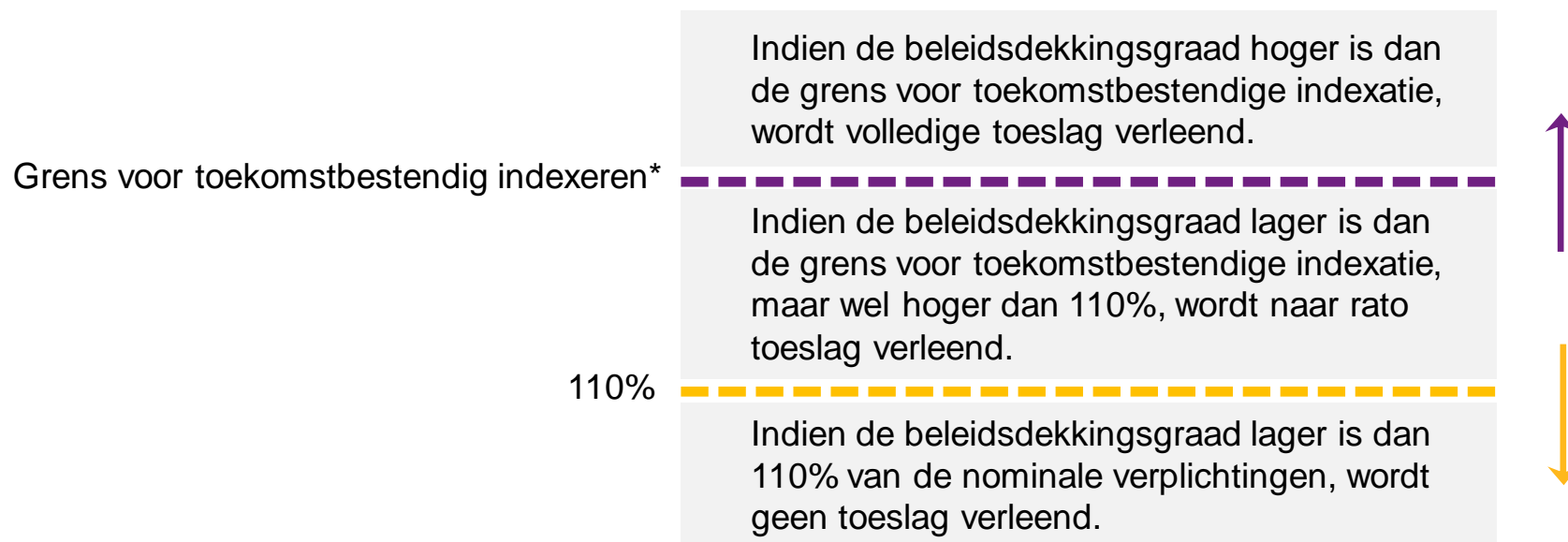
Uitgangspunten (1)

Pensioenregeling

Regeling per 1 januari 2017	
Pensioenregeling	CDC-regeling gebaseerd op middelloon
Pensioenrichtleeftijd	67 jaar
Opbouw ouderdompensioen	1,875% per jaar (2017)
Streefopbouwpercentage ouderdompensioen	1,875% per jaar
Opbouw partnerpensioen	70% van te bereiken ouderdompensioen
Maximum salaris	€ 103.317 (2017)
Franchise	€ 13.123 (2017)

Uitgangspunten (2)

Toeslagbeleid

* 110% plus de contante waarde van de indexatiekasstromen op basis van een verwacht meetkundig aandelenrendement van 6,75% → 129% per 31 december 2015

- De toeslagverlening is voorwaardelijk en is gekoppeld aan een maatstaf
  - Actieven en inactieven prijsindex

Uitgangspunten (3)

Demografische uitgangspunten

De demografische uitgangspunten zijn gebaseerd op de uitgangspunten zoals gehanteerd in de jaarlijkse haalbaarheidstoets.

Ontwikkeling van het bestand geschiedt op basis van de geïndexeerde middelloonregeling. Voor de prognose van de verplichtingen, evenals de salarisgegevens van actieve deelnemers, is uitgegaan van het meest recente deelnemersbestand (per 31 december 2016) zoals ontvangen van TKP.

Overlevingskansen

Op basis van Prognosestafel AG2016 inclusief fondsspecifieke ervaringssterfte (op basis van Willis Towers Watson Ervaringssterfte-model 2016).

Ontwikkeling deelnemersbestand actieven

Het aantal FTE wordt verondersteld constant te blijven.

Carrière:

Salarisgroei binnen een functiegroep jaarlijks 2,5% tot 45-jarige leeftijd. Vanaf 45 jaar wordt verondersteld dat een ieder op het 'maximum van zijn functiegroep' zit. Tot en met 40 jaar zijn er gemiddeld vier carrièresprongen (naar een hogere functiegroep). De carrièresprong betekent een verhoging van 3,0% boven op de reguliere salarisgroei. Uitgegaan is dat gemiddeld op 28-, 32-, 36-en 40-jarige leeftijd deze carrièresprongen plaatsvinden,

Ontslagkansen

Leeftijd	Ontslag man/vrouw
25	8,0%
30	6,0%
35	4,0%
40	2,0%
> 45	0,0%

Invalideringskansen

Leeftijd	Invalidering man	Invalidering vrouw
25	0,090%	0,180%
30	0,135%	0,265%
35	0,185%	0,340%
40	0,240%	0,420%
45	0,325%	0,510%
50	0,460%	0,640%
55	0,660%	0,835%
60	0,950%	1,110%